

Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради»

Кафедра публічного управління та права

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

 Н.О.Шевченко
«26» червня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»

Рівень
вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Ступінь
вищої освіти: доктор філософії

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування

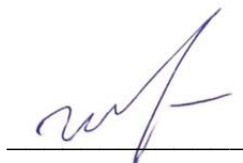
Робоча програма дисципліни «Теорія та історія державного управління» для здобувачів третього рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Розробник: Шевченко Н.О., кафедра публічного управління та права

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та права

Протокол №10 від 26 червня 2020 року

Завідувач кафедри публічного управління та права

Н.О. Шевченко

«26» червня 2020 року

1. Опис навчальної дисципліни

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		заочна форма навчання	
Кількість: кредитів – 3	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування» Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 90		Рік підготовки:	1-й
	З них годин для заочної форми навчання: аудиторних – 16 самостійної роботи здобувача – 74	Освітній рівень: третій рівень вищої освіти	Семестр
Лекції			8 год.
Практичні, семінарські			8 год.
Лабораторні			
Самостійна робота			74 год.
Вид контролю: <i>Диф.залік</i>			

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість: кредитів – 3	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування» Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 90		Рік підготовки:	1-й
	З них годин для денної форми навчання: аудиторних – 68 самостійної роботи здобувача – 22	Освітній рівень: третій рівень вищої освіти	Семестр
Лекції			34 год.
Практичні, семінарські			34 год.
Лабораторні			
Самостійна робота			22 год.
Вид контролю: <i>Диф.залік</i>			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія та історія державного управління» є оволодіння базовими знаннями щодо теоретичних та практичних аспектів здійснення державної влади та держави формування на цій основі відповідних вмінь та навичок. та державного управління.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія та історія державного управління» є :

- визначити сутність держави на сучасному етапі і тенденції її розвитку як суб'єкта управління;

- розкрити методи державного управління та механізми їх застосування в сучасних умовах;

- ознайомити з історією становлення та процесом еволюції державного управління в Україні;

- визначити чинники, що значною мірою обумовлюють сучасний стан публічного управління в Україні.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Теорія та історія державного управління» здобувач повинен досягти таких результатів:

Програмні компетентності

ЗК-1. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору

ЗК-2. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.

ФК-1. Здатність до оволодіння та розвитку методології наукової, педагогічної та управлінської діяльності

ФК-11. Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання

ПРН-1. Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування

ПРН-6. Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями сталого розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теорія державного управління

Детермінованість управління в суспільстві. Управління як засіб реалізації влади. Державне управління як вид соціального управління. Сутність державного управління, його атрибутивні характеристики. Соціальна самоорганізація і державне управління. Пошук шляхів соціального розвитку як завдання державного управління. Співвідношення понять “державне управління” і “виконавча влада”, “державне управління” і “менеджмент”.

Політичний і адміністративний аспекти державного управління. Об'єктивні фактори, що обумовлюють характер державного управління. Суб'єктивний чинник у державному управлінні. Закономірний характер державного управління. Поняття принципу державного управління. Об'єктивна природа принципів управління і суб'єктивний характер їх пізнання. Поняття і основні риси держави. Вплив форми держави на зміст державного управління. Державна влада як прояв політичної і різновид соціальної влади. Відповідальність державної влади за здійснення державного управління.

Системні характеристики державного управління Системний характер суспільних явищ і процесів. Характеристика систем управління, прості і складні системи. Особливості управління в складній системі. Об'єкт і суб'єкт державного управління як елементи системи. Прямі і зворотні зв'язки в системі державного управління. Закриті і відкриті системи. Взаємодія системи державного управління з навколишнім середовищем, забезпечення цілісності, стійкості і динамізму системи державного управління. Ефективність системи державного управління. Ефективність суб'єкта державного управління. Оцінка ефективності державного управління: суб'єкти, методи.

Поняття і види функцій державного управління. Детермінованість функцій державного управління. Особливості функцій державного управління в умовах демократичної, правової, соціальної держави.

Поняття державно-управлінської діяльності. Форми, методи і стадії державноуправлінської діяльності. Поняття управлінської технології. Елементи і властивості стилю державно-управлінської діяльності. Управлінське рішення як складне соціальне явище. Види управлінських рішень. Специфіка і форма державно-управлінських рішень.

Особливості і детермінованість організаційної структури державного управління в Україні. Органи державного управління. Взаємодія органів державного управління між собою, з іншими органами, суспільством, громадянами та їх колективами. Політична реформа в Україні: зміст і механізми реалізації. Організація взаємодії державного управління і політичних партій. Зв'язки з громадськістю в державному управлінні. Сутність та основні процеси зв'язків з громадськістю.

Змістовий модуль 2. Історія державного управління

Етапи історичного розвитку державного управління Досвід державно-управлінської діяльності минулих поколінь як джерело і перешкода розвитку. Важливість осмислення етапів, форм та тенденцій розвитку державного управління в Україні. Організація влади і здійснення управління у Київській Русі, Галицько-Волинському князівстві, Великому князівстві Литовському та Речі Посполитій: суть, характерні ознаки та особливості. Органи управління самоврядної України та організація управління в самоврядних містах.

Реформа управління на західноукраїнських землях у другій половині ХІХ ст. Реорганізація центрального апарату управління в Російській імперії на початку ХІХ ст. і її вплив на місцеве управління. Реформи місцевого управління у другій половині ХІХ ст. Взаємовідносини земств і міського

самоврядування з органами державного управління. Формування альтернативних структур влади й управління в 1917 р. та проблема їх легітимації. Тимчасовий уряд і його структури на місцях. Реформування місцевого управління. Українська Центральна Рада і Генеральний секретаріат як органи влади. Організація державного управління в Україні за Гетьманату. Практика управління в УНР і ЗУНР. Перетворення рад із структур самоорганізації населення в органи державної влади. Особливості державного управління в Радянській Україні. Характеристика управління в умовах адміністративно-командної системи. Особливості державного управління на західноукраїнських землях у складі Польщі та на Закарпатті у першій половині ХХ ст.

Організаційна структура державного управління в Радянській Україні. Суперечливість і незавершеність радянських владно-управлінських реформ. Управлінська сутність перебудови. Формування ринкових структур і нових форм управління. Утворення СНД та проблеми державного управління.

Декларація про державний суверенітет України та її основні положення. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року. Необхідність формування цілісної системи державного управління після здобуття незалежності.

4. Структура навчальної дисципліни (денна та заочна)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п,с	лаб	с.р.		л	п,с	лаб	с.р.
<i>Змістовий модуль 1. Теорія державного управління</i>										
Тема 1: Управління як засіб реалізації влади	10	4	4		2	10	2			8
Тема 2: Система державного управління	10	4	4		2	12		2		10
Тема 3: Функції державного управління.	12	4	4		4	12	2			10
Тема 4: Державно-управлінська діяльність	14	6	6		2	16		2		14
Разом за змістовим модулем 1	46	18	18		10	50	4	4		42
<i>Змістовий модуль 2. Історія державного управління</i>										
Тема 5: Етапи історичного розвитку державного управління	12	4	4		4	10	2			8
Тема 6: Осмислення історичного досвіду державноуправлінської	12	4	4		4	10		2		8

діяльності										
Тема 7: Формування цілісної системи державного управління після здобуття незалежності.	10	4	4		2	10	2			8
Тема 8: Особливості і проблеми державно-управлінської діяльності в незалежній Україні.	10	4	4		2	10		2		8
Разом за змістовим модулем 2	44	16	16		12	40	4	4		32
Усього годин	90	34	34		22	90	8	8		74

5. Теми лекцій (заочна)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Управління як засіб реалізації влади	2
2	Функції державного управління.	2
3	Етапи історичного розвитку державного управління	2
4	Формування цілісної системи державного управління після здобуття незалежності.	2
	Разом	8

6. Теми семінарських занять (заочна)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Система державного управління	2
2	Державно-управлінська діяльність	2
3	Осмилення історичного досвіду державноуправлінської діяльності	2
4	Особливості і проблеми державно-управлінської діяльності в незалежній Україні	2
	Разом	8

7. Самостійна робота (заочна)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Управління як засіб реалізації влади	8
2	Система державного управління	10
3	Функції державного управління.	10
4	Державно-управлінська діяльність	14
5	Етапи історичного розвитку державного управління	8
6	Осмислення історичного досвіду державноуправлінської діяльності	8
7	Формування цілісної системи державного управління після здобуття незалежності	8
8	Особливості і проблеми державно-управлінської діяльності в незалежній Україні	8
	Разом	74

8. Методи навчання

При вивченні дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1. Пояснювально-ілюстративний метод (інформаційно-рецептивний) – лекції, ознайомлення з навчальною та методичною літературою.

2. Репродуктивний метод – застосування вивченого на основі зразка або правила (різноманітні вправи, практичні роботи, різні форми самоконтролю).

3. Метод проблемного викладу – розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів.

4. Частково-пошуковий, (евристичний) метод – організація активного пошуку рішення висунутих у навчанні пізнавальних завдань. Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах.

5. Дослідницький метод передбачає виконання завдань з усіма елементами самостійного дослідницького процесу (постановка завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес рішення завдання).

9. Методи контролю

Система оцінювання знань та навичок здобувачів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять.

Поточне оцінювання знань та умінь здобувачів здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи.

Формою підсумкового контролю є диференційований залік.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які опрацювали всі розділи навчальної дисципліни на аудиторних заняттях та під час самостійної роботи, а також виконали індивідуальні завдання, що передбачені Робочою

програмою.

Диференційований залік виставляється, як правило, до початку екзаменаційної сесії за результатами поточного контролю, зафіксованими в Журналі викладача.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний контроль та самостійна робота								Іспит	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T 1	T 2	T 3	T 4	T 1	T 2	T 3	T 4		
7	7	8	8	7	7	8	8	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C	задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

При оцінюванні знань і вмінь викладач дотримується таких правил:

Оцінка "5" (відмінно) - навчальний матеріал засвоєно у повному обсязі, здобувач володіє необхідними знаннями і вміннями. Здобувач точно формулює думки і обґрунтовує їх, послідовно, зв'язано викладає матеріал, ілюструє теоретичні знання, наводить приклади, аналізує, грамотно оформлює свою відповідь.

Оцінка "4" (добре) - відповідь здобувача виявляє розуміння матеріалу, правильне застосування знань і вмінь, необхідних для відповіді, але містять окремі незначні помилки і невеликі неточності.

Оцінка "3" (задовільно) - здобувач володіє знаннями і вміннями з дисципліни, але вони носять розрізнений характер, знання недостатньо глибокі, а вміння проявляються слабо. У засвоєнні навчального матеріалу мають місце суттєві неточності, відповіді неглибокі, містять істотні помилки, у тому числі у висновках, аргументація слабка. При викладенні матеріалу відсутня

послідовність і чіткість, мова бідна.

Оцінка "2" (незадовільно) - головний зміст навчального матеріалу не засвоєний, основні вміння не проявлені. Здобувач не відповідає, або відповідь виявляє відсутність необхідних знань і вмінь, містить помилки, які спотворюють зміст навчального матеріалу.

10. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій
2. Методичні рекомендації для проведення семінарських занять.
3. Методичні рекомендації для СРС

11. Рекомендована література

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. - К.: Україна, 1996. - 119 с.
2. Державне управління в Україні: Навчальний посібник / За заг. ред. д.ю.н., проф. В.Б. Авер'янова. -К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 1999 -265 с. [Ел. ресурс].- Режим доступу: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/692/3/>
3. Державне управління: Навч. посіб. / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна, Л.Ю. Гордієнко; За ред. А.Ф. Мельник. — К.: Знання-Прес, 2003. — 343 с.
4. Історія держави і права України: акад. курс: у 2-х т. Т.1./ за заг. ред. В. Я. Тація, А. Й. Рогожина. - К.: Ін-Юре, 2000.- 646 с.
5. Історія держави і права України: акад. курс: у 2-х т. Т.2./ за заг. ред. В. Я. Тація, А. Й. Рогожина. - К.: Ін-Юре, 2000.- 577с.
6. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011.Т. 3 : Історія державного управління / наук.-ред. колегія :А. М. Михненко (співголова), М. М. Білинська (співголова) та ін. – 2011. – 788 с. [Ел. ресурс].- Режим доступу: <http://212.111.196.8:8081/ndi/encyclopedia/default.aspx>

12. Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>.
2. Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: rada.gov.ua/.